TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. birželio 2 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2010/75/ES – 3 straipsnio 9 dalis – Taršos prevencija ir mažinimas – Leidimo pakeitimo procedūra – Suinteresuotos visuomenės dalyvavimas – Sąvoka „esminis [įrenginio] pakeitimas“ – Atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas“

Byloje C-43/21

dėl *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika) 2021 m. sausio 20 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. sausio 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

FCC Česká republika, s.r.o.

prieš

Ministerstvo životního prostředí,

Městská část Ďáblice,

Spolek pro Ďáblice,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos, teisėjai S. Rodin, J.-C. Bonichot (pranešėjas), L. S. Rossi ir O. Spineanu Matei,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos L. Dvořáková, M. Smolek ir J. Vláčil,

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Noll-Ehlers, P. Ondrůšek ir C. Valero,

* Proceso kalba: čekų.

susipažinęs su 2022 m. sausio 27 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010, p. 17) 3 straipsnio 9 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *FCC Česká republika, s.r.o.* ginčą su *Ministerstvo životního prostředí* (Aplinkos apsaugos ministerija, Čekijos Respublika), *Městská část Praha-Ďáblice* (Prahos Ďáblice rajonas, Čekijos Respublika) ir *Spolek pro Ďáblice* dėl 2015 m. gruodžio 29 d. sprendimo; juo iš dalies pakeistas šiai bendrovei suteiktas leidimas eksploatuoti Prahos Ďáblice sąvartyną, siekiant pratęsti atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpį nuo 2015 m. gruodžio 31 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2010/75 2 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„[s]iekiant pagal principą „teršėjas moka“ ir taršos prevencijos principą išvengti pramoninės veiklos sukeliamos taršos, ją sumažinti ir, kiek įmanoma, pašalinti, būtina sukurti pagrindinių pramoninės veiklos rūšių bendrąją kontrolės sistemą, teikiant pirmenybę taršos šaltinio valdymui, užtikrinant apdairų gamtos išteklių naudojimą ir atsižvelgiant, kai reikia, į vietos, kurioje vykdoma pramoninė veikla, ekonominę padėtį ir konkrečias vietos ypatybes.“

4 Šios direktyvos 5 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„[s]iekiant užtikrinti taršos prevenciją ir kontrolę, kiekvienas įrenginys turėtų būti eksploatuojamas tik turint leidimą <…>“

5 Minėtos direktyvos 18 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Įrenginyje atlikus pakeitimus gali padidėti tarša. Ūkio subjektai turėtų informuoti kompetentingą instituciją apie visus planuojamus pakeitimus, galinčius daryti poveikį aplinkai. Įrenginiuose atliekami esminiai pakeitimai, galintys daryti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai, neturėtų būti daromi be pagal šią direktyvą išduoto leidimo.“

6 Tos pačios direktyvos 27 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Pagal Orhuso konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais [(OL L 124, 2005, p. 4), patvirtintą 2005 m. vasario 17 d. Tarybos sprendimu 2005/370/EB (OL L 124, 2005, p. 1)], veiksmingas visuomenės dalyvavimas priimant sprendimus reikalingas sudarant palankias sąlygas visuomenei reikšti nuomonę, o sprendimų priėmėjui – atsižvelgti į jos nuomonę ir interesus, kurie gali būti

svarbūs priimant tuos sprendimus – taip didinant atskaitomybę, sprendimų priėmimo proceso skaidrumą, visuomenę geriau informuojant aplinkosaugos klausimais, o priimtiems sprendimams susilaukiant daugiau paramos. <…>“

7 Remiantis Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalimi, „esminis pakeitimas – tai įrenginio, kurą deginančio įrenginio, atliekų deginimo įrenginio arba bendro atliekų deginimo įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, arba išplėtimas, kuris gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai“.

8 Šios direktyvos 4 straipsnis įpareigoja valstybes nares imtis priemonių, būtinų užtikrinti, kad nė vienas įrenginys, kurą deginantis įrenginys, atliekų deginimo įrenginys arba bendro atliekų deginimo įrenginys nebūtų eksploatuojamas be leidimo.

9 Minėtos direktyvos 10 straipsnyje „Taikymo sritis“ nustatyta:

„Šis skyrius taikomas veiklai, kurios rūšys išvardytos I priede ir, kai taikoma, kurią vykdant pasiekiamos tame priede nustatytos pajėgumo ribos.“

10 Tos pačios direktyvos 12 straipsnyje „Prašymai dėl leidimo išdavimo“ nurodyta:

„1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad prašymuose dėl leidimo išdavimo būtų aprašomi:

a) įrenginys ir jo veiklos rūšys;

b) įrenginio naudojamos arba gaminamos žaliavos ir pagalbinės medžiagos, kitos medžiagos ir energija;

c) įrenginio teršalų išmetimo šaltiniai;

d) įrenginio eksploatavimo vietos sąlygos;

e) kai taikoma, pradinės būklės ataskaita pagal 22 straipsnio 2 dalį;

f) iš įrenginio į kiekvieną aplinkos komponentą planuojamų išmesti teršalų pobūdis ir kiekis, taip pat nustatytas reikšmingas išmetamų teršalų poveikis aplinkai;

g) siūloma technologija ir kiti gamybos būdai, skirti teršalų išmetimo iš įrenginio prevencijai arba, jeigu tai neįmanoma, išmetamų teršalų kiekiui mažinti;

h) atliekų susidarymo įrenginyje prevencijos, parengimo pakartotiniam naudojimui, perdirbimo ir jų naudojimo priemonės;

i) tolesnės numatytos priemonės, kad būtų įvykdyti 11 straipsnyje numatyti bendrieji ūkio subjekto pagrindinių pareigų principai;

j) planuojamos teršalų išmetimo į aplinką stebėsenos priemonės;

k) pagrindinės prašymą pateikusio asmens apibūdintos alternatyvos siūlomai technologijai, gamybos būdams ir priemonėms.

Į prašymą išduoti leidimą taip pat įtraukiama ne techninio pobūdžio pirmoje pastraipoje nurodytos išsamios informacijos santrauka.

2. Kai informacija, pateikta pagal Direktyvoje 85/337/EEB nustatytus reikalavimus, arba saugos ataskaita, parengta pagal Direktyvą 96/82/EB, arba kokia nors kita informacija, kurios reikalaujama pagal kitus teisės aktus, atitinka kurį nors 1 dalies reikalavimą, tą informaciją galima įtraukti į prašymą arba prie jo pridėti.“

11 Tos pačios Direktyvos 2010/75 14 straipsnio „Leidimo sąlygos“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad į leidimą būtų įtraukiamos visos priemonės, reikalingos įvykdyti 11 ir 18 straipsnių reikalavimus.

Tos priemonės turi apimti bent tokias priemones:

a) II priede išvardytų išmetamų teršalų ir kitų teršalų, kurie gali būti dideliais kiekiais išmetami iš atitinkamo įrenginio, ribinės vertės, nustatytos atsižvelgiant į teršalų savybes ir jų galimybę pernešti taršą iš vienos terpės į kitą;

b) atitinkami reikalavimai dirvožemio ir požeminių vandenų apsaugai užtikrinti ir įrenginyje susidarančių atliekų stebėsenos ir tvarkymo priemonės;

c) atitinkami teršalų išmetimo stebėsenos reikalavimai, kuriais konkrečiai nustatoma:
   i) matavimo metodika, dažnumas ir vertinimo tvarka ir
   ii) kai taikomas 15 straipsnio 3 dalies b punktas, kad rezultatai, gauti vykdant teršalų išmetimo stebėseną, būtų tais pačiais laikotarpiais ir sąlygomis kaip ir vykdant išmetamų teršalų kiekių, susijusių su geriausių prieinamų gamybos būdų taikymu, stebėseną;

d) ūkio subjekto pareiga kompetentingai institucijai reguliariai ir bent kasmet teikti:
   i) informaciją, parengtą remiantis c punkte nurodytos teršalų išmetimo stebėsenos rezultatais ir kitus reikalaujamus duomenis, kurie sudaro sąlygas kompetentingai institucijai patikrinti, ar laikomasi leidimo sąlygų ir
   ii) kai taikomas 15 straipsnio 3 dalies b punktas, teršalų išmetimo stebėsenos rezultatų santrauką, kad būtų galima juos palyginti su išmetamų teršalų kiekiais, susijusiais su geriausių prieinamų gamybos būdų taikymu;

e) atitinkami reikalavimai dėl reguliarių priežiūros ir stebėjimo priemonių, kurių imamasi siekiant, kaip nustatyta b punkte, užkirsti kelią teršalų išleidimui į dirvožemį ir požeminį vandenį ir reikalavimai dėl dirvožemio ir požeminio vandens periodinės stebėsenos, susijusios su atitinkamomis pavojingomis medžiagomis, kurių gali būti eksploatavimo vietoje ir atsižvelgiant į įrenginio eksploatavimo vietos dirvožemio ir požeminių vandenų užteršimo galimybę;

f) priemonės, nesusijusios su įprastinėmis eksploatacijos sąlygomis, pvz., su paleidimu ir sustabdymu, nuotėkiais, gedimais, trumpais sustabdymais ir galutiniu veiklos nutraukimu;

g) nuostatos dėl tolimosios arba tarpvalstybinės taršos sumažinimo iki minimumo;

h) atitikties išmetamų teršalų ribinėms vertėms vertinimo sąlygos arba kitur pateikta nuoroda į taikomus reikalavimus.

2. Taikant 1 dalies a punktą, išmetamų teršalų ribinės vertės gali būti papildytos arba pakeičiamos lygiaverčiais parametrais arba techninėmis priemonėmis užtikrinant lygiavertį aplinkos apsaugos lygį.

<…>“

12 Šios direktyvos 20 straipsnyje „Ūkio subjektų daromi įrenginių pakeitimai“ numatyta:

„1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad ūkio subjektas praneštų kompetentingai institucijai apie bet kokius planuojamus įrenginio pobūdžio arba veikimo pakeitimus ar išplėtimą, kurie gali padaryti poveikį aplinkai. Prireikus, kompetentinga institucija atnaujina leidimą.

2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad ūkio subjektas nepadarytų jokio esminio pakeitimo neturėdamas pagal šią direktyvą išduoto leidimo.

Prašyme išduoti leidimą ir kompetentingos institucijos sprendime nurodomos tos įrenginio dalys ir tie 12 straipsnyje išvardyti duomenys, kuriems gali daryti poveikį esminis pakeitimas.

3. Kiekvienas įrenginio pobūdžio arba veikimo pakeitimas ar išplėtimas laikomas esminiu, jei tas pakeitimas ar išplėtimas atitinka I priede nustatytus pajėgumo ribinius dydžius.“

13 Minėtos direktyvos 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad suinteresuotai visuomenei būtų sudarytos išankstinės ir veiksmingos sąlygos dalyvauti šiose procedūrose:

<…>

b) išduodant leidimą kiekvienam esminiam pakeitimui;

<…>“

14 Tos pačios direktyvos 25 straipsnis „Teisė kreiptis į teismus“ suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal atitinkamą nacionalinės teisės sistemą suinteresuotos visuomenės nariai turėtų teisę pareikšti ieškinį teisme arba kitoje pagal įstatymą įsteigtoje nepriklausomoje ir nešališkoje įstaigoje, kad užginčytų sprendimų ir veikimo arba neveikimo pagal 24 straipsnį turinio arba procedūros teisėtumą, jei įvykdyta viena šių sąlygų:

a) jie yra pakankamai suinteresuoti;

b) jie tvirtina, kad įvykdytas teisės pažeidimas, jei pagal valstybės narės administracinio proceso teisę tai yra būtina išankstinė sąlyga.

2. Valstybės narės nustato, kuriuo etapu sprendimai, veikimas ar neveikimas gali būti ginčijami.

3. Pakankamą suinteresuotumą ir teisės pažeidimą apibrėžia valstybės narės, laikydamosi tikslo suteikti suinteresuotai visuomenei kuo daugiau galimybių kreiptis į teismus.

Tuo tikslu taikant 1 dalies a punktą, kiekvienos aplinkos apsaugos srityje veikiančios nevyriausybinės organizacijos, atitinkančios nacionalinės teisės aktuose nustatytus reikalavimus, interesas laikomas pakankamu.

Taikant 1 dalies b punktą laikoma, kad tokia organizacija taip pat turi teises, kurios gali būti pažeistos.

4. 1, 2 ir 3 dalimis nedraudžiama pateikti išankstinio administracinio skundo ir jos neturi daryti poveikio reikalavimui išnaudoti visas administracines teisių gynybos priemones prieš pareiškiant ieškinį teisme, jei toks reikalavimas numatytas nacionalinėje teisėje.

Bet kuri tokia procedūra turi būti sąžininga, teisinga, atliekama laiku ir ne pernelyg brangi.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visuomenei būtų suteikta teisė gauti praktinio pobūdžio informaciją apie teisę pateikti administracinį skundą ir pareikšti ieškinį teisme.“

Čekijos teisė

Įstatymas dėl integruotos prevencijos

15 2002 m. vasario 5 d. redakcijos, galiojusios pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo metu, *Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci)* (Įstatymas Nr. 76/2002 dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ir dėl taršos integruoto registro, iš dalies keičiantis kai kuriuos kitus įstatymus), kuriuo į Čekijos teisę perkelta Direktyva 2010/75, 2 straipsnio i punkte sąvoka „esminis pakeitimas“ apibrėžta taip:

„įrenginio naudojimo, eksploatavimo būdo ar dydžio pakeitimas, kuris gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai; esminiu pakeitimu visada laikytinas:

1) įrenginio naudojimo, eksploatavimo būdo arba dydžio pakeitimas, jei pats savaime lemia ribines vertes, numatytas įstatymo priede Nr. 1. <…>“

16 Pagal to paties įstatymo 7 straipsnio 1 dalį integruotojo leidimo išdavimo procedūros šalys visada yra:

„a) įrenginį eksploatuojantis ūkio subjektas;

b) įrenginio savininkas, jeigu jis nėra įrenginį eksploatuojantis ūkio subjektas;

c) savivaldybė, kurios teritorijoje įrenginys yra arba bus eksploatuojamas;

<…>

e) visuomeninės organizacijos, bendrąjį interesą tenkinančios organizacijos, darbdavių sąjungos arba prekybos rūmai, kurie užsiima profesinių ar viešųjų interesų gynimu ir apsauga pagal specialiąsias teisės nuostatas, taip pat savivaldybės ar regionai, kurių teritorijoje šis įrenginys gali daryti poveikį aplinkai, jeigu per aštuonias dienas nuo prašyme nurodytos informacijos santraukos paskelbimo pagal 8 dalį kreipsis į valdybą raštu kaip procedūros šalys.“

17 Įstatymo dėl integruotos prevencijos 19a straipsnio nuostatos reglamentuoja integruotojo leidimo keitimo procedūrą. Pagal šio įstatymo 19a straipsnio 4 dalį, jeigu tai nėra esminis pakeitimas, integruotojo leidimo keitimo procedūroje dalyvauja tik minėto įstatymo 7 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytos „šalys“, t. y. įrenginį eksploatuojantis ūkio subjektas ir įrenginio savininkas. Sprendimus dėl integruotojo leidimo išdavimo ir pakeitimų priima regioninės valdybos, Prahos mieste atitinkamai – *Magistrát hlavního města Prahy* (Prahos miesto administracija). Nagrinėti skundus dėl jų sprendimų kompetentinga Aplinkos apsaugos ministerija, t. y. apeliacinė institucija.

Įstatymas dėl poveikio aplinkai vertinimo

18 Redakcijos, galiojusios pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo metu, *Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí* (Įstatymas Nr. 100/2001 dėl poveikio aplinkai vertinimo) buvo perkelta 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012, p. 1).

19 Įstatymo Nr. 100/2001 redakcijos, galiojusios pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo metu, 3 straipsnyje pateikiami tokios šiame įstatyme vartojamų sąvokų apibrėžtys:

„<…>

c) atitinkama teritorija reiškia teritoriją, kurios aplinkai ir gyventojams projekto ar koncepcijos įgyvendinimas galėtų turėti esminį poveikį,

d) atitinkama vietos valdžios institucija reiškia vietos valdžios instituciją, kurios apskrityje yra bent dalis atitinkamos teritorijos,

<…>

i) suinteresuotoji visuomenė reiškia:

<…>

2) privatų juridinį asmenį, kurio veiklos objektas pagal jo steigimo aktą yra aplinkos arba visuomenės sveikatos apsauga, kuris nevykdo komercinės ar kitos atlygintinos veiklos kaip pagrindinės veiklos, įsteigtą bent prieš trejus metus iki informacijos apie kontrolės procedūrą pagal 9b straipsnio 1 dalį paskelbimo, arba prieš sprendimo priėmimą pagal 7 straipsnio 6 dalį, arba kurį savo parašais remia bent 200 asmenų.“

20 Minėto įstatymo 9c straipsnyje numatyta:

„Jeigu kontrolės procedūrą vykdančiai administravimo institucijai pranešama raštu per 30 dienų nuo informacijos paskelbimo pagal 9b straipsnio 1 dalį, kontrolės procedūros šalis taip pat yra:

a) atitinkama vietos valdžios institucija arba

b) suinteresuotoji visuomenė, nurodyta 3 straipsnio i punkto 2 papunktyje.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

21 *FCC Česká republika* pagal leidimą, išduotą 2007 m. Įstatymo dėl integruotos prevencijos pagrindu, eksploatuoja sąvartyną Prahos Ďáblice rajone. Šis leidimas buvo kelis kartus keistas, be kita ko, dukart pratęstas atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpis. 2015 m. pabaigoje *FCC Česká republika* kreipėsi į Prahos miesto administraciją, t. y. kompetentingą instituciją, su prašymu trečią kartą atidėti numatytą eksploatavimo pabaigos datą (t. y. 2015 m. gruodžio 31 d.). Tų pačių metų gruodžio 29 d. sprendimu administracija patenkino prašymą ir atidėjo sąvartyno uždarymo datą iki 2017 m. gruodžio 31 d.

22 Prahos Ďáblice rajonas ir *Spolek pro Ďáblice* (Aplinkos apsaugos asociacija) dėl šio sprendimo pateikė administracinį skundą Aplinkos apsaugos ministerijai; ši jį atmetė kaip nepriimtiną, motyvuodama tuo, kad pareiškėjai nebuvo integruotojo leidimo keitimo procedūros šalys.

23 Pastarieji apskundė Aplinkos apsaugos ministerijos sprendimą atmesti skundą *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas, Čekijos Respublika); šis jį panaikino dėl to, kad leidimo šalinti atliekas sąvartyne pratęsimas yra „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl integruotos prevencijos 2 straipsnio i punktą, o tai suteikia visuomenei teisę dalyvauti procedūroje pagal Direktyvą 2010/75.

24 *FCC Česká republika* dėl šio *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas) sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Čekijos Respublika), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Ji teigia, kad, atsižvelgiant į *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas) nurodytą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas dvejiems metams, jei tai nesusiję su vykdomais darbais ar įsikišimais, keičiančiais atitinkamos vietos fizinę būklę, negali būti laikomas „esminiu pakeitimu“, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl integruotos prevencijos 2 straipsnio i punktą.

25 Pratęsus leidimo galiojimą, sąvartyno dydis ir bendra jo talpa nepasikeitė. *FCC Česká republika* pateikė prašymą pratęsti atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpį, būtent siekdama užpildyti sąvartyną iki leistinos talpos. Galiausiai, nors leidimo galiojimo pratęsimas turėtų poveikį aplinkai, *FCC Česká republika* teigimu, tai nebūtų „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl integruotos prevencijos 2 straipsnio i punktą.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Teisingumo Teismas iki šiol dar nėra priėmęs sprendimo dėl sąvokos „esminis pakeitimas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2010/75, išaiškinimo.

27 Nors pagrindinėje byloje nebuvo pakeistas nei didžiausias leistinas sąvartyno plotas, nei bendra sąvartyno talpa, jis pažymi, kad vis dėlto atliekų šalinimo laikotarpio pratęsimas lems tai, kad atliekos bus vežamos į sąvartyną dar dvejus metus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad pagal Direktyvos 2010/75 12 konstatuojamąją dalį ir 1 straipsnį ja siekiama užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį. Taigi jis nemato kliūčių tam, kad įrenginio eksploatavimo pratęsimas galėtų būti laikomas „esminiu pakeitimu“, jei šis pratęsimas galėtų turėti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ar aplinkai, kaip reikalaujama pagal šios direktyvos 3 straipsnio 9 punktą.

28 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší správní soud* (Aukščiausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2010/75/ES 3 straipsnio 9 punktas turi būti aiškinamas taip, kad įrenginio „esminiu pakeitimu“ taip pat laikytinas atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas, net jei patvirtintas didžiausias sąvartyno plotas ir leidžiama bendra sąvartyno talpa dėl to nepasikeičia?“

Dėl prejudicinio klausimo

29 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas, nekeičiant nei didžiausio sąvartyno ploto, nei leidžiamos bendros sąvartyno talpos, yra „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

30 Pirmiausia reikia pažymėti, kad sąvartynai, į kuriuos patenka daugiau kaip 10 tonų atliekų per dieną arba jų talpa yra didesnė kaip 25 000 tonų, laikytini viena iš šios direktyvos I priede išvardytų veiklos rūšių, kurioms pagal šios direktyvos 10 straipsnį taikomas šios direktyvos II skyrius ir yra reikalingas leidimas pagal Direktyvos 2010/75 4 straipsnį. Tas pats pasakytina apie bet kokį įrenginio „esminį pakeitimą“ pagal tos pačios direktyvos 20 straipsnio 2 dalį.

31 Kai reikia gauti leidimą, pirma, Direktyvos 2010/75 24 straipsnio 1 dalies a punkte valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad suinteresuotajai visuomenei laiku būtų suteikta reali galimybė dalyvauti šio leidimo išdavimo procedūroje, ir, antra, šios direktyvos 25 straipsnyje šios visuomenės nariams suteikiama teisė pareikšti ieškinį teisme, be kita ko, dėl tokio leidimo, jeigu jie turi pakankamą suinteresuotumą tai padaryti.

32 Remiantis Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalimi, įrenginio „esminis pakeitimas“ – tai „įrenginio, kurą deginančio įrenginio, atliekų deginimo įrenginio arba bendro atliekų deginimo įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, arba išplėtimas, kuris gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai“.

33 Iš pačios šio 3 straipsnio 9 dalies formuluotės matyti, kad pakeitimas turi būti laikomas „esminiu“ esant dviem sąlygoms: pirmoji susijusi su pakeitimo turiniu, o antroji – su jo galimomis pasekmėmis.

34 Šios dvi sąlygos yra kumuliacinės. Įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, arba išplėtimas nėra „esminis“ pakeitimas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalį, jeigu jis negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio žmonių sveikatai arba aplinkai. Ir atvirkščiai, kad pakeitimas būtų laikomas „esminiu“, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, nepakanka, kad jis galėtų daryti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai arba aplinkai. Jei taip būtų, Sąjungos teisės aktų leidėjas nebūtų nurodęs, kad esminį pakeitimą sudaro įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas arba išplėtimas.

35 Kalbant apie pirmąją sąlygą, susijusią su esminio pakeitimo turiniu, pažymėtina, kad Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalyje toks pakeitimas alternatyviai apibrėžiamas kaip „įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, arba išplėtimas“.

36 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas pats savaime nekeičia įrenginio apimties ir talpos, numatytų pirminiame leidime, taigi tai nėra įrenginio „išplėtimas“. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas numatytas nekeičiant patvirtintų didžiausio sąvartyno ploto ir leidžiamos bendros sąvartyno talpos.

37 Reikia pridurti, kad „esminis pakeitimas“ šioje nuostatoje apibrėžiamas kaip „įrenginio <…> pakeitimas“. Ši formuluotė yra dar reikšmingesnė, nes Direktyva 2010/75 siekiama reglamentuoti „pramoninę veiklą, sukeliančią taršą“, kaip tai matyti, be kita ko, iš šios direktyvos 2 straipsnyje pateiktos jos taikymo srities apibrėžties ir iš jos I priedo antraštinės dalies, kurioje išvardytos veiklos rūšys, kurioms pagal šios direktyvos II skyrių turi būti išduotas leidimas. Vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas nėra įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, arba išplėtimas.

38 Antra, kaip išvados 35 punkte pažymėjo generalinė advokatė, paprastas atliekų šalinimo laikotarpio pratęsimas nekeičia sąvartyno veikimo ar jo pobūdžio.

39 Šį požiūrį patvirtina ir Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalies kontekstas.

40 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2010/75 nėra jokios nuostatos, kurioje eksploatavimo trukmė būtų nurodyta kaip šio įrenginio veikimo savybė, kuri būtinai turi būti nurodyta leidime.

41 Kadangi Direktyvoje 2010/75 nereikalaujama, kad pirminiame leidime būtų numatyta eksploatavimo trukmė, ji negali būti aiškinama kaip reikalaujanti, kad vien dėl eksploatavimo laikotarpio pratęsimo būtų išduotas naujas leidimas.

42 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas nėra nei įrenginio pobūdžio ar veikimo pakeitimas, nei įrenginio išplėtimas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalį. Taigi toks pratęsimas neatitinka pirmosios iš dviejų kumuliacinių sąlygų, primintų šio sprendimo 32 ir 33 punktuose, kurios pagal šią nuostatą taikomos „esminio pakeitimo“ kvalifikavimui.

43 Vadinasi, nereikia nagrinėti, ar tenkinama antroji „esminio pakeitimo“ sąlyga, t. y. ar šis pakeitimas gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai ar aplinkai.

44 Darytina išvada, kad šis pratęsimas nėra „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalį. Taigi šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa neįpareigoja valstybių narių reikalauti, kad sąvartyno operatorius gautų naują leidimą, jeigu jis ketina tik pratęsti atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpį, neviršijant sąvartyno ploto, kuriam jau buvo išduotas leidimas.

45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2010/75 3 straipsnio 9 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas, nekeičiant nei didžiausio sąvartyno ploto, nei leidžiamos bendros sąvartyno talpos, nėra „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) 3 straipsnio 9 dalis turi būti aiškinama taip, kad vien atliekų šalinimo sąvartyne laikotarpio pratęsimas, nekeičiant nei didžiausio sąvartyno ploto, nei leidžiamos bendros sąvartyno talpos, nėra „esminis pakeitimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

Parašai.